

DE NOORD-BRABANDER.

Staan- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS - PRIJS

Voor de Stad... f 12.

Franco per post. » 14.

DICERE VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

ADVERTENTIEN

15 cents de regel

behalve 35 cents regel.

(Verschijnende driemaal ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

De woedende N.-Brabander.

Onder dit opschrift levert het Utrechtsch Avondblad een boos artikel tegen den Noord-Brabander. Deze namelijk was zoo stout geweest, dat hij met den heftigen oorlogskreet van het Avondblad tegen de Ultramontanen had durven lagchen! Hoe vermetel! Was het niet pligt voor het Avondblad daarover zeer nijdig te worden? Het is immers zeer onaangenaam, als men met ernst en vuur te veld trekkende, het geschut dreigend tegen den vijand gericht, in eens al zijn kruid verschoten heeft, en ten antwoord op al dat oorlogsrugmoer, in de bange afwachting van congrevische vuurpijlen, niet dan een schaterend lagchen veroorzaakt!... Verbeel u een opgeblazen acteur, die gereed staat om voor toejuichingen te bedanken, maar..... ongelukkig wordt uitgefloten. Geen wonder dan ook, dat het te langgestelde Avondblad, in zijne ontsteltenis, onze scherts woedend, allerwoedendst, razend bevonden heeft. Als het blad op dien toon voortgaat, zal het druk werk leveren, aan het Nederlandsch Nieuwsblad, dat zich aftobt, om een uitlegkundig woordenboek van de Nederlandsche journalistiek, voor de welgezinden van den lande, te leveren.

Nood zoekt list.

Wij hebben den *Tijdgenoot* beschuldigd, dat hij in zijne hooggeroemde vrijzinnigheid, wanneer er sprake is van godsdienst-vrijheid, tamelijk veel zucht tot slavernij verraadt. De eerste reis, dat wij deze beschuldiging uitten, liet hij dezelve geheel ter zijde, ofschoon hij goedgevond te antwoorden op een artikel, waarin hem zulks was ten laste gelegd. Hij oordeelde het voorzigtig, de aandacht van het publiek daarvan af te leiden, en schreef daarom een vijandig, uit onwaarheden te zaamgeeraapt, manifest tegen de Katholijken.

Wij hielden aan, verweten die stilzwijgendheid aan den *Tijdgenoot*, en gaven die op, als eene openlijke bekentenis. Wat nu gedaan? Stilzwijgen was moeilijk, zoo niet onmogelijk. Er moest besloten worden te spreken, en waarlijk hij sprak, de *Tijdgenoot*. Hij berigtte zijne lezers, dat hij zou hebben kunnen antwoorden, zoo hem zulks belieft had. Hoe nu! maar aanstonds over dat ijs heen glijdende, dat zoogemakkelijk had kunnen breken, wilde hij een oogenblik blijven staan, beroemt hij er zich op, dat wij hem,

in tegenoverstelling met den *Kerkbode*, die voor en op het gepeupel werkt, de eer aandeden van te gelooven, dat de *Tijdgenoot* alleen voor den geletterden stand schrijft.

Vervolgens vermaakt er de *Tijdgenoot* zich mede des *Noord-Brabanders* beweeringsen zóó uit te leggen, gelijk het iemand doen zoude, die niet instaat is zelf te denken. Het spreekt toch van zelve, dat, zoo wij het bestaan onzer grondwet veronderstelden tijdens Philippus en Alba, zulks alléén verstaan werd, van de beginselen, welke de grondwet nopens de godsdienst-begrippen waarborgt. Van deze alleen immers was er sprake, en hetgeen onmiddellijk op de veronderstelling volgde was er het klaarblijkelijk bewijs van.

Het blad is niet ver gevorderd met die kunstgrepen! Nog altijd kleeft op hetzelfde de beschuldiging, dat het in zaken van godsdienst de beginselen deelt van den Russischen autocraat. Hetgeen het daarop antwoordde was slechts een bevestiging van het afoude spreekwoord: lood zoekt list.

CHINA. EN INDIE.

De Indische brievenmaal, die den 1 December uit Bombay verzonden was, is thans in Europa aangekomen. Zij brengt tijdingen uit China aan, die tot in October, en van de grenzen van Afghanistan, die tot den 2 November loopen. Men kent den inhoud dier tijdingen alleen nog uit hetgeen daaromtrent over Frankrijk wordt medegedeeld, wat, als naar gewoonte, vrij verward en onvolledig is.

Uit Nanking schrijft men van den 7 September, dat, na het sluiten van het vredesverdrag tusschen Engeland en China, de meest vriendschappelijke betrekkingen tusschen de Engelschen en de overheden van Nanking waren beginnen te heerschen. Op de rivier Yantoe-Kiang, waaraan Nanking ligt, werd reeds koophandel tusschen de Engelschen en Chinezen gedreven. Er was dan ook thee van Nanking naar het eiland Hong-kong, waar voortaan het hoofd-etablisement der Engelschen in China zal zijn, gezonden. Te Macao had menden 7 October een groot aantal proefjes thee uit Nanking van den Engelschen gevolmagtigde *sir Henry Pottinger* ontvangen, welke thee bevonden was van uitstekende hoedanigheid te zijn. Intusschen hadden de Engelsche officieren, die tot de nog nabij Nanking aanwezige land- en zeemagt behoorden, van de Chinese overheden geene magtiging kunnen erlangen, om tot voldoening hunner nieuwsgierigheid, die stad binnen te komen. De Commissarissen van den Chineeschen Keizer, die het vredesverdrag met den Engelschen gevolmagtigde gesloten hebben, hebben bij een manifest deze belangrijke gebeurtenis aan den volke bekend gemaakt.

De tijdingen uit Afghanistan behelzen het verslag van den aftogt der Britsche krijgsmagt onder de generaals Nott en Pollock uit dat land. Die aftogt is met tooneelen van moord en verwoesting gepaard gegaan, van zulk eenen aard, dat men, voor de eer der menscheit hoopt, dat in het verhaal daarvan overdrijving mag heerschen. Zie hier wat men daaromtrent meldt:

Nadat de Engelsche troepen in de hoofdstad Cabul zamengetrokken waren, is eene brigade afgezonden, om de stad Istaliff, die 15,000 zielen bevatte, te vernielen. Vroegere vijandelijkheden der bewoners daarvan wettigden, naar het oordeel der Engelsche bevelhebbers, of ten minste naar dat van den generaal Nott, deze wraak oefening. Toen de Engelschen de stad waren binnengetrokken, hebben zij zich van een vijfhonderdtal vrouwen meester gemaakt, die echter goed behandeld zijn, en nadat de noodige levensmiddelen door de bewoners voor de Engelschen waren bijeengebragt, weder in vrijheid zijn gesteld. Daarop hebben de Engelschen onder de leiding van den majoor der genie *Soum-ders*, de vestingwerken der stad in de lucht doen springen en [misschien wel door nieuwe vijandelijkheden daartoe vervoerd] de stad geplunderd, geheel in brand gestoken, te vuur en te zwaard twee dagen achtereen verwoest. Niemand -- zegt het verhaal -- is gespaard. De gewapende en ongewapende bewoners werden even zeer nagejaagd als wilde beesten en doodgeschoten. Geen enkele gevangene werd gemaakt. Men zag bij deze gelegenheid, hoe ver de haat van de Europeesche soldaten en van de cipayers of Hindoes, die in Engelsche dienst zijn, gaan kan. Men heeft cipayers gezien, die de kleedoren der lijken van Afghanen, welke overal op de straten lagen, of zelfs van de gekwetsten in brand staken. De soldaten hebben eenen onmetelijken buit behaald, vooral ook in sehals en kostbare vrouwelijke versierselen bestaande. Den 7 October was de brigade te Cabul terug. Alvorens die stad te ontruimen hebben de Engelschen begrepen tegen haar eene vreeselijke wraak te moeten nemen. Men heeft den grooten bazar aldaar, die het verenigingspunt van geheel Middel-Azie plagt te zijn, en waar zich honderden winkels bevonden, onderinjud en in de lucht laten springen. Op die wijze nam men wraak over de omstandigheid, dat na den opstand der Afghanen het afgehouwen hoofd van den vermoorden Engelschen diplomaat *Alexander Burnes* aan den ingang van dien bazar is ten toon gesteld. Vervolgens werd geheel de overige stad, die in 1841 60,000 inwoners plagt te tellen, in brand gestoken en werden de vestingwerken vernield. Alleen de Balah Hisar, de citadel en eene der wijken der stad werden gespaard. In die citadel werd de veertienjarige zoon van *Schach Sojah*, welken laatst de Engelschen in der tijd op den troon van Cabul hebben geplaatst, doch die sedert vermoord is geworden, met eenig geschut achtergelaten, om voortaan het land te regeren. Hij had reeds de onderwerping van verscheidene hoofden van stammen ontvangen. Vooraf hadden de Engelschen

alle mogelijke mocht gesed, om hunnen hoofdvijand Akbar-Khar in handen te krijgen. Er was over hetzelve den gouverneur-generaal van Britsch-Indie ontvangen, om dezen zoon van den vroeger ontroonden Vorst zodra men hem in handen mogt krijgen, op te hangen. Daarna is de aftogt der Engelschen uit de stad Cabul begonnen. Duzenden indercrisgen, waaronder ook vele vrouwen, volgden het Engelsche leger, vooral ook door den bittersten nood gedreven, daar zij, na de vernieling hunner woonplaatsen, bij den naderenden winter, geen middel van bestaan zouden hebben. Op het einde van October zijn de troepen te Jellalabad aangekomen, na alle dorpen op hunnen weg verbrand en alles verwoest te hebben. Ook de stad Jellalabad is verdelgd, de tuinen en wijngaarden aldaar zijn vernield, de vestingwerken zijn geslecht. Van Jellalabad af, heeft het aftrekkende leger door de gevaarlijke passen van het Kheibergebergte heen, Peschauer bereikt, na vooraf in dat gebergte eenen aanval der vijandelijke bewoners te hebben doorgestaan. Vroeger was het gedwongen geweest, ook bij Gundamuck een gevecht te leveren, waarbij aan de zijde der Engelschen 8 officieren gekwetst en 80 eipayes gesneuveld en gekwetst waren. Bij den aftogt heeft de generaal Pollock verscheidene stukken geschut achter moeten laten, vooral ook om 24 kanonnen te kunnen bewaren, die aan den ontroonden Vorst Dost-Mohammed behoord hadden en als zegeteekenen bewaard moesten blijven. Men rekende, dat het aftrekkende leger den 15. Januarij te Ferozepoor, op het grondgebied van Britsch-Indie, aan de zuidelijke grenzen van het rijk Lahore, aangekomen zou zijn. Het zou dan stellingen langs de verschillende takken van den Indus innemen, terwijl de gemeenschap tusschen de afdelingen door stoombooten zou worden onderhouden.

De gouverneur-generaal van Britsch-Indie heeft, bij eene proclamatie aangekondigd, dat de ontroonde Vorst van Cabul, Dost-Mohammed, die zich steeds als gevangene in hunne handen bevindt, alsmede al de andere gevangene Afghanen in vrijheid zullen worden gesteld, zoodra de Engelschen den Indus zullen zijn overgetrokken.

SPANJE

Men leest in de *Castellano*, een blad dat te Madrid wordt uitgegeven: » Drieven uit Lissabon houden in dat de geschillen, tusschen het hof van Rome en dat van Portugal ontstaan, gelukkiglijk gesohikt zijn. De Nuntius, Mgr. Capaccini, neemt den brief van onderwerping aan, welke door den patriarch van Lissabon geschreven is, en erkent, onder zekere voorwaarden, de vier benoemde aartsbisschoppen en bisschoppen. Van de vier benoemingen, welke nog moeten plaats hebben, zullen er twee aan de Koningin, en de beide anderen aan den Paus worden overgelaten.

Men verneemt langs eenen buitengewonen weg dat Espartero de Kamer der gedeputeerden ontbonden heeft. De senaat zal voor een derde gedeelte vernieuwd worden, en de nieuwe cortes tegen den 3. April dezes jaars te zamen komen.

FRANKRIJK

De *Gazette de Flandre et d'Artois*, welke te Rijsel gedrukt wordt, deelt de volgende verschrikkelijke gebeurtenis mede:

» Een landbewoner kwam eenige dagen geleden met een zijner kinderen van de markt terug; het was reeds avond toen hij aan eene eenzame herberg aangiang om een oogenblik te rusten. De waard noodigde hem uit nog wat te vertoeven, doch hij weigerde zulks, met te zeggen, dat hij veel geld bij zich had, en zich daarom moest haasten te huis te komen. Op deze woorden liet men hem gaan, en de niets kwaads vermoedende man vervolgde zijnen weg; maar kort daarna ondervond hij reeds de treurige gevolgen van zijn gezegde. Hij was nauwelijks honderd schreden van de herberg verwijderd of hij werd door iemand onverhoeds met stokslagen overvallen, die hem vervolgens niet zijn mes verder afmaakte. Het kind was vol schrik naar de herberg terug

gekeerd, en had deze tak niet 500 franken bij zich; de waardin stelde den knaap gerust, en zeide hem dat hij zich in den kelder zou verbergen, ten einde de woede des moordenaars te ontgaan. Zij had reeds de 500 franken op eene veilige plaats gezet.

Kort daarna treedt iemand de herberg binnen en zegt tot de waardin: » Wat de man aangast, die zal niet terug komen, hij is dood; maar ik heb slechts zes stuivers bij hem gevonden; zijn zontje moet ongetwijfeld het geld bij zich gehad hebben, en dezo in het ontvlugt, doch ik weet niet waartheen. » De waardin stelde haer man terstond gerust, zeggende dat zij het geld reeds in bewaring had en de knaap in den kelder verborgen was. Groot was de vreugde van den waard en hij kon zich niet onthouden tot zijne vrouw te zeggen:

» Nu is de zaak in orde; wij zullen den oven aanstoken en den knaap daar in werpen. . . »

» De arme jongen had aan de deur van zijne gevangenis zitten luisteren en alles gehoord. Van het gevaar dat hem te wachten stond overtuigd, werd hij zoodanig door schrik overmeesterd, dat hij alles aanwendde om te ontsnappen; in den kelder was slechts eene kleine opening, doch deze was zoo naauw, dat het hem onmogelijk scheen daardoor te komen; hij bestoot evenwel alles tot zijn behoud te wagen; en na vele pogingen gelukte het hem door deze enge opening te ontkomen, hoewel hij zich eerst geheel en al had moeten ontkleeden.

» Hij ontvlugte en werd juist gezien door twee gendarmes, die in de nabijheid waren; deze verwonderden zich toen zij in het open veld een naakt kind zagen loopen, zij gingen den knaap te gemoet, ondervroegen hem en hij verhaalde de geheele geschiedenis. Zij overdekten hem met hunnen mantel, vonden den vader van het kind vermoord; in de herberg gekomen, boeiden zij den waard en diens vrouw, en bragten hen naar de gevangenis.

De invloed der Drukkers in Frankrijk is zoo groot, dat het soms lezers niet ongevallig zal zijn te weten, in welke hoeveelheid de Dagbladen, die te Parijs verschijnen, door Frankrijk verspreid worden. Wij ontleenen uit het verslag, dat bij het einde van iedere maand aan het ministerie van binnenlandsche zaken moet worden ingediend, de volgende opgaven aan het getal Exemplaren van ieder blad hetwelk dagelijks gedrukt wordt. Gedurende de maand November laatstleden, heeft dit bedragen:

De *Charivari*, 2,258 Exemplaren; de *Commerce*, 5,968; de *Constitutionnel*, 3,228; de *Corsaire*, 606; de *Courrier Français*, 3,225; het *Journal des Débats*, 8,871; de *Droit*, 904; de *Echo Français*, 2,451; de *Estafette*, 5,323; de *France*, 1,613; de *Galvani's Messenger*, een Engelsch dagblad, 2,500; de *Gazette de France*, 4,355; de *Gazette des Tribunaux*, 3,442; de *Globe*, 1,800; de *Moniteur Universel*, 1,935; de *Messenger*, 968; de *Moniteur parisien*, 1,613; de *National*, 4,581; de *Patrie*, 1,703; de *Presse*, 18,363; de *Quotidienne*, 2,419; de *Sidelo*, 33,726; de *Union-Catholique*, 1,984; de *Univers Religieux*, 1,154.

Als men de kleur dezer verschillende dagbladen met deze opgaven vergelijkt, dan kan men rekenen dat de organen der radicale oppositie 7,485, die der legitimistische partij, 10,838, die der behoudende partij, 33,904, en die der dynastieke oppositie 53,641 geabonneerden hebben.

— PARIJS 9 Januarij. Heden heeft Z.M. in persoon de Kamers geopend. Men merkt in de troonrede de volgende paragrafen op: » Ik betreur de onlusten welke onlangs Spanje hebben beroerd. Ik heb in mijne relatien met de Spaansche Monarchie, niets op het oog, dan onze wettige belangen te beschermen, aan de Koningin Izabelle II. eene getrouwe vriendschap toe te dragen, en op de regten der menschheid, die hulp betoonenden eerbied aan den dag te leggen, welke den naam van Frankrijk vereer. — Z. M. heeft me geen woord aan de tractaten van 1831 en 1833 herinnerd, over den slavenhandel. Maar spreekt integendeel met een woord

over de geregelde zaken in Syrië, den gunstigen toestand van Algerie, en goepende onderhandelingen met verschillende staten over een handelstractaat. Z. M. is sterk toegejuicht geworden, en men schijnt weltevreden over de redevoering.

NEDERLANDEN

— HERTOGH BOSCH 10 Januarij. In den avond van H. Zondag is er brand ontstaan in eene hofstede van Schijndel. Dezelve is geheel afgebrand, en er is weinig kunnen gered worden, behalve het vee.

— VAALWIJK en HESSEN 7 Januarij. Ter gelegenheid van het Drie Koningen-feest, is door het muzik der Gilde van St. Christijn alhier, een concert gegeven ten behoeve der armen, hetwelk de aanzienlijke som van f. 75. heeft opgebracht.

— GRAVENHAGE den 9 Januarij. Uit een goede bron verzekert men, dat met Mei aanstaande de ijzeren spoorweg tot bij het Huis ten Deyl, en wel in de zogenoemde Papenlaan, die bostraat en waar een stations-gebouw geplaatst zal worden, voor het publiek zal geopend zijn. Er zou alsdan, zoo als men verder zegt, eene omnibus-dienst van daar tot 's Gravenhage worden ingesteld, tot dat de moeijeligheden der onteigening, die nog op eenige weinige punten bestaan, zullen uit den weg geruimd zijn, en de weg tot deze residentie zal kunnen voltooid worden.

— J. van Es, te Ysselmonde heeft gisteren het zeldzaam voorregt mogen genieten, niet zijne kinderen, klein en achterkleinkindren, zijnen honderdsten verjaardag te vieren. Deze grijsaard mag zich tot hertoe in het genot eener volmaakte gezondheid verheugen, en nog slechts drie jaren geleden lieten zijne krachten hem toe, de rivier over te roeijen.

— Men verneemt, dat men zich bij het Departement van Justitie steeds ijverig bezig houdt met de organisatie van het politiewezen hier te Lande.

— Bij besluit van den 6 dezer heeft Zijne Majesteit tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd, den Heer Mr. P. S. P. Ferrand, referendaris bij het Departement van Binnenlandsche Zaken.

— Men leest thans in den *Times* schrikbarende bijzonderheden, wegens de wijze, waarop de in Engeland te deportatie verwezenen naar hunne bestemming worden overgevoerd. Wat den leeftogt op rei betreft, deze is zeer dragelijk. Maar men oordeelt over den toestand, waarin de gevangenen moeten verkeerren, als men nagaat dat b. v. omstreeks 170 vrouwen genoodzaakt zijn derzelver nachtverblijf te houden in een scheepsruim van slechts 90 voet lang en 21 breed, en niet meer dan 7 voet hoog. Door het midden van deze soort van gevangenkamer, is een kleine doorgang, voornamelijk door luiken ingenomen, die toe zijn ingerigt, dat zij noodzakelijk licht en lucht moeten beletten, doch een doorgang van 2 voet latende tusschen die luiken en de bedden, welke zijn opgeslagen op twee rijen planken van 6 voet, die langs het ruim loopen, en waarin de vrouwen letterlijk worden ingepakt, daar er zich 4 in een bed van 6 voet moeten begeven; zoodat elk menschelijk wezen, en niet eens afzonderlijk, eene ruimte van 6 voet in de lengte en 1½ in de breedte krijgt; dit mag op zee, en dikwijls gedurende het schokken in een vreeslijken storm. Ieder, die bekend is met hetgeen men de «jammeren» van eene gewone stoompakket noemt, die zich de drukkende hitte, de ondragelijke lucht van dat niet benijdenwaardig verblijf herinnert, kan zich den toestand des levens verbeelden van 170 personen, aldus opeengehoopt. De *Times* knoopt tot de slotsom, dat dit niet langar te duren is in een land, dat op beschaving boogt.

Mengelwerk.

Aan een jonge Dichter.

Vervolg en slot van het vorig nummer. Zoo gij gelooft, dat men dichter is, en den mensch ontroert, met verbrokkelde gedachten en

zwaarwordingen, en hetzij goede of kwade rijmen, op te zamelen en te verbinden, dan bedriegt u zeer; zou gij gelooft, dat de poëzij, de ware poëzij eene bloem van aandoening is, welke in het wilde, even als het viooltje bezijden den weg opgroeit, geene opkweeking behoeft, en slechts eene zonnestraal noodig heeft, om in dezelfs volle bekoorlijkheid en volmaaktheid te ontluiken, dan is uwe dwaling onmetelijk groot; gij kent uwen geest eene magt toe, welke die van God evenaart; gij geeft u aan eene illusie over, welke door het voorbeeld van geen der groote dichters, welke op aarde hebben bestaan, geregtigd wordt. Alvorens zelfs eene dwaling, of wel zelfs die onbestemde gevoelens der jeugd, welke den gevormden man slechts een medelijdenden grimlach afpersen, behoort uit te drukken, moet men veel gewerkt hebben, moet men meester zijn der moeilijkste werktuigen, welke God ons hier op aarde ter behandeling gegeven heeft, ik bedoel hiermede, zijne gedachte en zijne taal. Men heeft u mogelijk gezegd, dat de natuur de schrijvers voorude: ja, zij vormt dezelve, even als de bosschen de vaartuigen, en de steenen het gebouw vormen. Bij deze eerste stof, die men niet mag ontbeeren, moet men alle de pogingen van den taaijen arbeid voegen, met al, wat de kunst ons daartoe aanbiedt. Begeert gij dat ik u eenen stoutmoedigen raad geve? Lees Boileau.... O ik had uwe verachting, uw en loorn zelfs voorzien. Op uwe jaren, zou ik bij eene dergelijke raadgeving niet geduldiger zijn geweest. Boileau, regtvaardige hemel! Boileau zulk een koele, zulk een drooge rijmer, terwijl ik een lichter vol vuur ben!.... Dat alles is goed: lees evenwel Boileau.

Het is niet, omdat ik dat afgeloopen menschen leven hoogschat, hetwelk de plaag was van Cotin of Lasserre, ik bewonder *l'art poétique* op zich zelve zeer weinig; ik vind eene strote van Esther verkieslijk boven de vier zangen van den Lutrin, en zou het niet als een geschenk beschouwen, wanneer men mij het talent gaf, dat er toe noodig is geweest, om het spitschrift van het belagchelijk ~~feestmaal~~ opteestellen, wanneer ik er ten minsten slechts hetzelfde gebruik van moest maken; maar ik waardeer oneindig die kunst van te weten wat men zeggen wil, en zulks zoo goed te zeggen; ik waardeer die verzen vol van de gedachten, welke zij uitdrukken, die opene taal, waarin de herhalingen van dezelve woorden niet te vinden zijn, dat vermogen, om de denkbeelden welke men heeft, geheel mede te deelen. Ik herhaal u nogmaals, lees Boileau; tracht zijn geheim te ontdekken; en verberg tot zoolang uwe verzen.

Maar verberg ons dezelve met nog meer zorgvuldigheid, verberg dezelve voor de geheele wereld, en, verbrand dezelve onmiddelijk, wanneer gij, eindelijk den vorm meester zijt, en de *Dichtkunde* voor u, even als voor zooveel anderen, slechts dient om gemakkelijk en met praecht den onzin eener onwetende ziel, of de onbeschaamdheid van een ongebonden geest uit te drukken. Wanneer gij slechts schertsen en zuchten kunt, wanneer gij de scherts van Lafontaine en Molière nabootst, wanneer de zoete en al te bekoorlijke zuchten van Racine u dat voorbeeld strekken, verbrand dan uwe verzen! Er bestaan verzen, de schoonste verzen der wereld, welke vervaardiging nimmer aan een braaf man kan vergeven worden; er bestaan er, welke hij, die dertig jaren bereikt heeft, niet schrijven moet.

Schertsen, alleen om te lagchen en de menigte te vermaken, past een mensch en christen niet. Menspot met het menschelijk geslacht, wanneer men het slechts ten halve ziet; hij die hooger in de sfeer der denkbeelden opklimt, hij die verder doordringt in de heldere diepten der waarheid, die lacht niet; hij ziet niet alleen dwazen, die aan hunne krankzinnigheid zijn overgelaten; hij ziet zondren, onder het bog van een gestroogen regter; hij ziet boosaardigen, onderdrukten, ongelukkigen; en hij verschrikt, hij waarschuwt, hij

smeeft, hij kastijdt, hij verontwaardigt zich, hij doet zich een heilzaam geweld aan om tot de waarheid terug te komen, hij bidt, hij schertst niet meer, of ten minsten, hij moet een groot goed van dat gescherpt wapen van den scherts verwachten, om hetzelfde somtijds tegen de ongelukkigen aan te wenden, die hij de gloeiende koolen der goddelijke wraak rondom hen ziet verzamelen.

Maar wat zal men van den verliefden zanger zeggen? Ja wat zal men van den man zeggen, wiens jaren zijne haren zullen verzilveren, zonder zijn hart te rijpen? Indien men, onder de menschelijke dwaasheden, welke men moet beklagen, er eene moest afzonderen, om dezelve eeuwigdurend te beschimpen, zoude men *zijn dwaasheid* kiezen. Wanneer het tijd is van te denken, te handelen, te bidden, terwijl zijne tijdgenooten werkzaam zijn, blijft hij achterlijk in de hersenschimmige denkbeelden der jeugd, en de droomen zijner jongelingschap blijven de hoofdzaak van zijnen gevorderden leeftijd. Te vergeefs bukt zijn hoofd, te vergeefs opent zich het graf voor zijne oude vrienden; te vergeefs wordt zijn voorhoofd gerimpeld; verwijderd van het rassche uur der ijdele verbeeldingen, te midden der ernstige en bittere smarten zijner bloedverwanten en van het vaderland, wanneer hij de doodkist zijner kinderen gesloten heeft, wanneer hij zijn vaderland boven de afgronden ziet wankelen, zingt hij nog met eene trillende en gebrokene stem de zonderlinge onzuivere belijdenis zijner steeds voortdurende jeugd, nog vol van oude liefdedriften. Dat hij tegen onze verontwaardiging een veiligheidswoord in de beroemdheid zoekt, dat een geheel volk van oude en baardelooze Adonissen in verrukking gerake op het hooren zijner verwijfde zangen, dat hij propheet en leeraar zij inden belagchelijken tempel van Gnide, dat de senaat der klinkletters en der tweeklanken hem, als meester in zijne kunst, uitroepde, dat men hem vereeuwige, dat men hem aanbidde! wanneer gij een mannelijk hart hebt, wanneer u een overschot van de hoogmoedige kuischheid der christenen bij blijft, indien gij het laatste aandenken aan de rol, dien God u aanwijst, en van de groote waardigheid, waarmede hij u bekleed heeft, niet verloren hebt, dan zult gij mogelijk den *artist* bewonderen, maar gij zult hem vooraf over dit zeldzaam ongeluk beklagen, dat noch de schranderheid, noch de studie, noch de jaren, noch het ongeluk, noch de voorkomendheid des roems, noch de gaven des hemels zelve, hem tot den mannelijken ouderdom hebben kunnen brengen!

Uw christelijk voorhoofd, uw voorhoofd, dat den doop ontvangen heeft, en hetwelk later, om u als krijgsmans in den harden strijd, dien gij tegen de pracht en de ijdelheid der wereld moet voeren, te bevestigen, de heilige inwijding door het kruisteeken ontvangen heeft, bedek hetzelfde niet, bezoedel hetzelfde niet door die hatelijke rozenkroon, waarmede de schilders, beeldhouwers en dichters de ontuchtige rimpels van een Anaoreon beladen.

En die andere zinnebeelden, dat stokpaardje, die maskers, die fluiten, die fakkels, die dolken, vier staal nog met de beeldenissen der dichters omringd is, hebt gij niet gesidderd, bij het denkbeeld, dat dezelve het gebruik, dat die dichters van hun vernuft maakten, aanwijzen, en dat zij zich thans in de tegenwoordigheid van God bevinden, om verantwoording te doen van hunne werken, welke hun de schoone eer verworven hebben, van in ons aandenken als volmaakte grappenmakers bekend te zijn.

Neen, ik vervloek hun niet! Dat God hun het kwaad vergave, dat zij anderen brokkend hebben, zoo als ik hun het kwaad vergeef dat zij mij zelve dikwijls aandeden! Maar waarom, dewijl ik zelve het gevaar ken, zou ik u op de helling van hun verderf aansporen? Bedrieg u daarin niet, het letterkundig genie, vooral het dichterlijk, is

een verschrikkelijk aanleiding gevend middel tot de leugen, tot den hoogmoed, tot alle zinnelijkheden van den geest. Men schiept door dezelve even als eene vrouw, en als een tooneelspeler, behagen in de toefuichingen, en de dikwerf zoo onbeschaamde goedkeuring van het publiek, wordt de god, dien men dienen wil. Schitterende kleinigheden, dwaasheden, gelukkig uitgevallene rijmen, welluidende of sprekende wendingen van spreekwijze schijnen wonderen te zijn, welke het te hard zoude vallen, aan de juistheid der gedachten, of aan de nog meer noodzakelijke en nog meer miskende gestrengheid van het geloof en van den pligt op te offeren. Men zal eene ketterij zeggen, om geen *homistische* te bederven; men zal veeleer gevaar loopen van eene ziel te ontvlammen, dan er toe te besluiten, eene *strofe* te vernietigen. Denkt gij dat zekere dichters, thans door schandelijke werken onteerd, hunne loopbaan met schuldige voornemens begonnen hebben? Ik beschuldig in hun niets, als de menschelijke zwakheid en de verschrikkelijke neiging van de dichterlijke natuur. Het is de vervoering van het rijm, het is de verderfelijke lof van de ondeugd, het is de verwaandheid, om een vrienden-vermaning te willen weerstaan, en mogelijk de hoogmoed, om de angstvalligheid van een ontrust geweten te overwinnen, welke hen van den drempel des tempels in het diepst des afgronds, waarin wij hen zien, gestort hebben. En wie zal er hen thans uit redden? En wat zullen mogelijk weldra die verblinden, welke zich voor profeten uitgeven, naar mate zij zich in den zwarten modderpoel der zinnen verdiepen, tot God zeggen? Ik heb medelijden met hen, want zij hebben alles verloren; dat aanlokkelijke zelfs van den menschelijken roem, die hen betooverd heeft, was slechts de hersenschim eener hersenschim. Zij zijn uit de lucht gevallen, en hunne vermaardheid is vernietigd geworden; zij hebben minder vrienden naar gelang zij meer vleijers hebben; het talent vermindert, wanneer de werken vermeerderen. Al moest gij u zoo hoog verheffen als zij, zoo zou ik u echter niet gaarne eenmaal onder het getal dier Titans zien, welke in het slijk zijn ter neder geworpen.

Zoo zeer ik wensch, dat gij door reden, geloof, verlichting, en arbeid, een goed dichter wordt in de Kerk van God, zoo zeer smeek ik den Heer u te bewaren van een groot dichter volgens de wereld te worden. Indien er zoodanige moeten bestaan, waaraan ik twijfel, dan hebben wij er genoeg, en er bestaan geene hartstogten, misstappen, of ijdelheden, welke zij niet met al den rijkdom der menschelijke taal hebben versierd; de deugd vordert niet, dat de geest der ondeugd nieuwe contrasten tegen over hare kuische schoonheden oplevert. Zoo gij de ondeugd wilt doen gelden, weet, dat de zelve niet in gevaar is, een einde te nemen.

Om nu tusschen het goede en het kwaad, in de middelmatigheid van een koele geest, en in de flauwe welvoegelijkheid eener krachtelooze ziel te blijven; om verzen voort te brengen, gelijk het gras op de wegen groeit, waartoe dient dat alles? Daar bestaat zonder twijfel geen kwaad in. Maar kan men zijnen tijd niet beter gebruiken? En, omdat de mensch zich vooral van zijne ondeugden moet reinigen, moet hij daarom nalaten zich van zijne uitziunigheden te beteren?

Bid, bemin God, werk, ken wel uwe ziel, en laat den drabbigen vloed der gewaarwordingen uwer jeugd uitdroogen; daarna zult gij weten of gij verzen moet maken; en, ik herhaal nogmaals, moogt gij een groot dichter in de Kerk van God zijn!

Na dit alles, wil ik u een voorbeeld ter overdenking geven: Prosper, die broeder, waarvan velen onder ons slechts den vurigen ijver kennen, Prosper is dichter. De genade van die hand, welke somtijds eene ijzeren hand weet te zijn, greep hem te midden zijner hartstogten en zijner droomen aan, terwijl hij bezig was aan de laatste bladzijde van een groot dichtstuk, waarover hij lang had nagedacht; hij beminde den roem: de roem was daar; de kroonen raakten zijn voorhoofd..... h

wentde zijne blikken af, en, detelvs op het al-
 taar werpende, waarop God geatdig de bloedige
 opoffering van den Calvarieberg voor de wereld
 vernieuwt; las hij er zijne pligten. De jonge
 dichter, de geestdrijvende mienaar des roems, of
 ferde in stilte den langzamen arbeid en de dier-
 bare hoop van zijn leven op. Hij verzagelde zijne
 welaprekende lippen; hij verbrijzelde die harp,
 welke haar geluid nog in het binnenste zijner ziel
 deed hooren; maar derzelver zachtheid het be-
 rouw van den dichter scherpende, beleedigde te
 gelijker tijd de gestrengheid van den bekeerde;
 hij gaf zich zonder voorbehoud aan eenen dorren
 arbeid over; hij liet zich troosten, zonder zich
 te beklagen; en, wanneer zoovele wonden en zooveel
 berouw over zijne zonden hem somtijds eenen
 kreet afpersten, dan verhief die kreet zich slechts
 tot God, om hem om genade te smeeken en hem
 te loven. Ziedaar een man, O rijmeliaars van
 herderszangen! O harten door ijdelheden en roem
 ingenomen, ziedaar een christen! Zij zullen roem-
 vol voor den Heer zijn, die dichters, welke zich
 aan de vergetenheid der wereld hebben toegewijd, om
 dat zij slechts God alleen loofden! Zij zullen door
 de engelen geroemd worden, en, van het aantal
 mistappen, waarvoor zij moesten boeten, zullen
 zij tot de andere zijde der weegschaal overgaan,
 om dezelve te doen overhellen tot de barmhartig-
 heid en de rechtvaardiging.

Wat is nu mijn vriend aan al het geraas, dat
 men rondom zijne lier kan maken, gelegen! De
 potzif is door het geloof niet in zijne ziel uitge-
 doofd; zij heeft zich daarentegen, in dezelve ver-
 sterkt; zij is in dezelve schitterende geworden
 door de heldere verlichting van God; maar hij
 gelooft niet dat God hem verlicht heeft, om hem
 het ijdele vermaak der toejuichingen te verschaffen.
 Hij bemint de dichtkunde meer dan immer; zijne
 hoop is niet meer op de beroemdheid gevestigd.
 Vreedzaam en ijverig, heeft hij gezocht, en van
 den hemel eenen hem waardigen laat ontyngen,
 die met zijne door de opoffering gezuiverden ijver
 overeenkwam; en in de eenzaamheid een langdu-
 rig, wijsgeerig, dichtelijk en christelijk werk
 volmakende, wijdt hij er al den tijd aan, welke
 God hem overlaat, zonder meer ledigen tijd af
 te smeeken dan hem gelaten wordt. Of hij zijn
 werk al dan niet voleindigen zal, daarover bekom-
 mert hij zich niet; zijne eenige bezorgdheid bestaat
 hierin, zijne moeite en zijne zorgen tot den laatsten
 dag daaraan te besteden. Dat de dood, de roem,
 de vergetelheid come; de christen heeft slechts
 eenen wensch boven alle overige beklemd begeer-
 ten van den mensch: Dat de hemel come!

Ik zeg: dat de roem come! Maar ik zou
 gelooven hem niet genoeg te begrijpen en
 te beminnen, indien ik zulke zeide, om hem te
 bevredigen. Ja, dat de roem over zijne zangen
 come, om geheel tot de godsdienst, welke dezelve
 ingaf, terug te keeren! Dat zij gelezen en
 bewonderd worden, want het zijn welsprekende
 gebeden! Dat zij bemind worden, want zij, die
 dezelve beminnen, zullen God weten te beminnen!
 Wat hem zelve aanbetreft, in den loop zijns levens
 tot de zedigheid, de goede raadgevingen en de
 goede werken terug gebracht, heeft hij zich eenen
 roem verworven, waartegen de menschelijke roem
 niets bekoorlijks heeft, en welken noch de faam
 der groote daden, noch de schittering van schoone
 verzen evenaren kan.

Het is niet door de werken van vernuft, noch
 door de kracht van zijnen arm, noch door de
 uitgestrektheid van zijn gezag dat de mensch zich
 wezenlijk verheft. De geheele, dikwerf, zo ramp-
 zalige luister der artisten, der schrijvers en der
 overwinnaars is slechts een geringe luister; hij
 overschrijft de grenspalen der menschelijke klein-
 hartigheid niet, en, zij die dezelve bezitten, zij
 die er zich door coeden, of er zich mede verge-
 noegen, zijn arm in oordeel, even als zij die
 hen heijden. Op den laatsten dag, zullen er
 onbekende helden gevonden worden, die meer
 verwinningen behaald hebben dan Alexander; en

onkundigen, die de wereld meer verlicht hebben
 dan het groote aantal der geleerden. Dan zullen
 de schoone vernuften, maar te laat, over het
 genie en den roem kunnen oordeelen; zij zullen
 verwonderd zijn te vernemen, op welke wijze de
 nederigen die, hun onbekend waren, zich beroemd,
 eeuwigdurend beroemd maakten, en te beseffen,
 dat buiten het geraas der woorden, der twisten
 en van al den rook, welken zij aanbaden, een
 groot hart zich altijd een groot lot voorbereidde.
 Louis Veuillot.

ADVERTENTIE,

Getrouwd
 H. NIEUWENHUIZEN
 en
 C. DE GRUIJTER.
*'s Hertogenbosch, den 11 Januarij 1843.
 Eenige kennisgeving.*

's Hertogenbosch, den 9. Januarij 1842.
 Heden beviel voorspoedig van een' Wel-
 geschapen **Z. O. O. N.**, Vrouw **A. C. M. VAN
 DER DOES DE WILLEBOIS**, geboren
LUIJZEN.

Heden overleed tot onze innige droefheid
 onze veel geachte Moeder, Mevrouw
M A R I A V I S S E R S, nagelaten
 weduwe van den Heer **P E T R U S V A N
 C U Y C K**; laatst weduwe van den Heer
J A N T A S S E T, na voorzien te zijn
 geweest van de H. H. Sakramenten der Ster-
 venden in den ouderdom van bijna 78 jaren.
Oirschot, 7 Januarij 1843.

G. A. VAN BAAR.
C. T. A. VAN BAAR.
 Geboren **VAN GUYCK.**

Op den 2°. Januarij jl. overleed tot mijne
 en mijner Kinderen bittere droefheid de Wel-
 Eerwaarde Heer **JOANNES FRANCIS-
 GUS VAN DER MEULEN**, in leven
 Onder-Pastoor te *Maroq* (Belgie) in den
 ouderdom van 40 Jaren 5 Maanden en 13
 Dagen, na alvorens voorzien te zijn van de
 laatste H. H. Sakramenten onzer Moeder de
 H. Kerk.

Uden, 9 Januarij 1843.
H. VAN DEN BROEK.
Geb. VAN GEMONDE.
*Dienende deze zoo tot algemeene als bijzondere
 Kennisgeving.*

J. B. JUTEN, te Wouw zal
 ten overstaan van een daartoe bevoegd
 Aultenaar en ten verzoeken van zijne
 Principalen publiek Verkoopen:

Op Dingsdag den 17 Januarij 1843 voormid-
 dags ten 10 ure, in de Gemeente *Wouw*,
 nabij de Hoef genaamd het Sas.

60 Kavels Schoone Zware **EIKEN BOO-
 MEN**, ter lengte van 1 tot 10 Ellen en
 van 1 tot 3 Ellen in de Koord, staande
 aan de scheiding der Gemeentens *Steen-
 bergen* en *Wouw* nabij het Sas voornoemd.
 Op Woensdag den 18 Januarij 1843 des voor-
 middags ten 18 ure, in de *Wouwache
 Plantaasje* onder *Wouw*.

80 Kavels **MASTENHOUT**, geschikt voor
 alle Gerief en Timmerhout
*Nadere Informatien te bekomen bij
 J. B. JUTEN voornoemd.*

J. N. COOLEN, Vendumeester te
's Hertogenbosch, zal, op *Dingsdag den 17
 Januarij 1843*, des namiddags ten twee ure,
 ten huize van wijlen Jonkheer **Mr. J. DE
 LA COURT**, te *'s Hertogenbosch*, laten
 verkoopen:

En fraaijen **INBOEDEL**, bestaande in:
**Mahoneihouten SECRETAIRES, PENANT-
 en LADETAfels**, Ronde **TAFEL**
 met vijf inlegheden, **STOELEN** met
 Paardenharen- en Trijpen Zittingen, fraaije
**CANAPE, BOEKENKAST, PIANO-
 FORTE**, een zeer goede staande **KLOK**,
 enig **GOUD** en **ZILVER**, extra witte
 Marmeren **PENDULES** met **VAZEN** en
STOLPEN, fraaije **SPIEGELS**, **POR-
 CELEIN**, **GLAS- en AARDEWERK**,
KOPER en **TIN**, **KASTEN**, **KABI-
 NETTEN**, solide **MANGEL** met **TOE-
 behooren, VUURHAARDEN** en
KAGCHELS, BEDDEN, MATRASSEN,
TAPIJTEN, LEDIKANTEN en verdere
MEUBILAIRE GOEDEREN.

Alles daags te voren van des morgens 10 tot
 12 en van des namiddags 2 tot 4 uren
 te zien.

De WelEd, heer **A. L. B. BOTS**,
 van *Lieshout*, zal aldaar, op een
 uur afstands der *Z. W. Vaart*,
 den Notaris **K. W. KEMENI**

doen verkoopen, *Maandag 16 Januarij*
 's morgens tien ure.
Circa 100 zware EIKEN BOOM

SIMON PETRUS BIJVE
 Notaris gevestigd te *Berch*
 in het Arrondissement *'s
 Hertenbosch*, zal ten verzo-
 ken van Mevrouw de Wed
H. KROEF en Kinderen,
 krachtens verleende Autoris-
 tie door de Arrondissements-Regtbank
's Hertogenbosch in dato 7 en 16 Decem-
 ber 1842, in tegenwoordigheid van den
 Zienenden Voogd, der bij dezen Verkoop
 langhebbende minderjarigen, in de Gemeen-
 de *Oss* ten Herberge van de Weduwe **W. BU**
 Provisioneel op *Donderdag den 19 Janu-
 1843*, en Finaal op *Woensdag den 1 Febr-
 1843*, en Finaal op *Woensdag den 1 Febr-*
 urij van dat jaar, beide de dagen des
 middags ten 4 ure publiek en voor
 Man, Verkoopen:

- Eerste Koop.**
 Een **HUIS** en **ERVE**, staande en gelee-
 te *Oijen* onder sectie **B. Nos. 435, 436,**
 groot 25 Rueden 58 Ellen.
- Tweede Koop.**
 in een Perceel **BOUWLAND**, gelegen
Oijen onder Sectie **B. Nos. 51 en 420** gro-
 voor het geheel **1 Bunder 58 Rueden 40 El-**
- Derde Koop.**
 in een Perceel **Binnenvelds HOOLAND**,
 genaamd den **Bonten Hengst**, gelee-
 te *Oijen* onder Sectie **B. No. 109** groot
Bunder 51 Rueden 70 Ellen.
- Vierde Koop.**
 Een Perceel **Puik Uiterwaards HOOLAND**,
 genaamd **Kessels-Waardje**, gelee-
 te *Alphen* Sectie **D. No. 57** groot **3 Bunde
 80 Rueden 70 Ellen.**
- Vijfde Koop.**
 Een Perceel **Binnenvelds HOOLAND**, ge-
 naamd de **Keessen**, gelegen te *Alph*
 Sectie **A. No. 11 en 15** groot **2 Bunde
 92 Rueden 40 Ellen.**
- Zasde Koop.**
 Een Perceel **BOUWLAND**, gelegen te *Herr*
 Sectie **E. No. 263** groot **63 Rueden 90 El-**
- Zevende Koop.**
 Een Perceel **BOUWLAND**, gelegen te *Herr*
 pen Sectie **E. No. 276** groot **38 Rued
 70 Ellen.**

*Informatien te bekomen bij den Notaris
 BIJVOET voornoemd.*

Graanmarkt van 's HERTOGENBOSCH

Donderdag en zaterdag, den 5 en 7 Januarij 1843.
 was er matig aangevoerd en vond tot ongevord vorige pri-
 goede kooplust 1 kwaliteit / 7.25 a / 7.40, 2 kwaliteit /
 a 7.20, geringe / 6.85 a / 7.00, het Nederlandsch mud,
BOEKWEIT puike was voor / 6.10 a / 6.15, goed gew-
 gowone en afwijkende soorten van / 5.50 a / 5.90
 beg. erd.

HAVE vond van / 2.40 a / 3.00. goede kooplust.
 Zijnde de middelprijz van de Rogge waarnaar de zetting
 het brood op *Zaterdag den 7 dezor*, is geschied / 7.21.
 De 3 Nederlandsche ponden Roggenbrood 31 Cent
 Het pond Boter / 0.60 a / 0.70.

EINDHOVEN, den 10 Januarij 1843.

De Prijzen der Granen zijn heden alhier geve
Rogge per Ned. Mudde. / 7.20
Boekweit. / 6.05
Haver. / 2.90
Het Ned. pond boter. / 0.58
Des roggbrood. / 0.39

grauenmarkt

Amsterdam van Maandag 9 Januarij 1843.
Tarwe als voren; 128 p. Rep. / 240; 124 p. *Arice* / 240
Rogge prijs; 123 p. *Stett* / 188.
Gerst in een doos; 103 p. n. *Vriische Zomer* / 128; n. *Z*
dito / 127.
Haver zonder handel.
Lijnraad slaauw; 114 p. *Nem* / 285.
Raspolie slaauw; pr. 6 p. / 36; vlieg / 35 a 35
/ 35 1/2 a 1/2 *Sept.* Oct en *Nov* / 35 1/2 a 1/2.
Lijnolie pr. 6 p. / 93 vlieg / 32 a 34; *Heanopo.* pr.
36 vlieg / 35 *Raspokoek* / 65 a 70 *Lijnokoek* / 71

BEURS VAN AMSTERDAM

Heden, *Maandag 9 Januarij 4^e ure.*
W. S. 2 1/2 p.Ct. 52; 1/2. *Dito* 5 p.Ct. 101 1/2. *Spijs*
p.Ct. 98 1/2. *95.* *Dito* 3 1/2 p.Ct. 78. *Handelm.* 180 1/2. *Hande*
Oms. 5 p.Ct. 99 1/2. *Dito Rotterdam.* 60. *And.* 85 p. st. 19
Compon 21 1/2. *Dito* p.Ct. 25. *24 1/2.* *Fort* te *L.*
36 1/2. *Oude Russe* 106 1/2. *Dito* 4 p.Ct. 68 1/2.
Lin 160 p. st. 75 1/2. *Mexico* 32 1/2. *Columb.* 15 1/2. *Peru* 2 1/2

Te 's Bosch, bij D. A. A. DE ROOY.